

Svaz chovatelů ovčí a koz z.s.
Chovatelů 500, 252 09 Hradištko
e-mail: info@schok.cz
www.schok.cz

Plemenné knihy ovčí
Malhostovice, část Zlobice ev. č. 55
666 03 Malhostovice
e-mail: pkovce@schok.cz

Plemenné knihy koz
Chovatelů 500
252 09 Hradištko
e-mail: pkkoz@schok.cz

ZÁPIS

Z jednání výboru Klubu chovatelů plemene ovce ouessantské, které se uskutečnilo v **pátek 14. 2. 2025 přes MSTeams.**

Přítomno: Pavel Růžička, Jitka Latečková- Fonioková, Marek Spáčil

Omluveni: -

Hosté: -

Začátek jednání v 19:00 hod.

Program:

- 1) Zahájení
 - 2) Projednání souhrnných připomínek členů klubu zaslaných emailem
 - 3) Řešení diskuse členů ohledně požadavků na matky plemenných beranů (bahnic)
 - 4) Projednání připomínek ke šlechtitelskému programu
 - 5) Závěr
-
- 1) Jednání zahájila Jitka Latečková – Fonioková, která informovala
 - 2) Přípomínky členů klubu byly zaevidovány do dokumentu „Přehled připomínek“, který je součástí zápisu.
Bylo konstatováno, že do šlechtitelského programu provedeme návrhy úprav textů ohledně, selekce, tabulky 2, hodnocení výšky, označování.
Ostatní připomínky jsou dostatečně řešeny v předloženém návrhu šlechtitelského programu.
 - 3) Předsedkyně zaslal email na členy klubu s vysvětlením podmínek na matky plemenných beranů pro rok 2024 – viz znění ze zápisu Rady plemenných knih ovčí z 16.2.2024.
„Rada plemenných knih schválila
2A) Požadavky na matky plemenných beranů s účinností od podzimních nákupních trhů 2024:
Matka plemenných beranů musí být zapsána do hlavního oddílu plemenné knihy a musí mít podíl krve 100 %.
Matka plemenného berana musí mít odebrán a uložen vzorek DNA v ČR a musí být zařazena do tříd odolnosti vůči klusavce R1, R2, nebo R3 (R3 za předpokladu, že je nositelkou alespoň jedné alely ARQ). Matka nesmí být nositelka alely VRQ.
Musí být chovaná ve stádě s minimálním počtem 5 bahnic daného plemene zapsaných v hlavním oddílu PK.
U R a CF beranů je matka chována v chovu, kde jsou v sezoně narození potomci po souběžně využitých minimálně dvou beranech daného plemene.
Matka plemenného berana nepochází ze stáda pozitivního na Maedi-Visnu, s výjimkou stád šumavských ovčí a s výjimkou produkce beranů do vlastního chovu.“
 - 4) Přípomínky k návrhu šlechtitelského programu plemene ouessantská ovce (OU) jsou zapsány v návrhu a zeleně zvýrazněny. Dokument je Přílohou zápisu.

JEDNÁNÍ UKONČENO VE 21:00

Zapsal: Jitka Latečková - Fonioková
předseda klubu OU

Ověřil: Marek Spáčil

Šlechtitelský program plemene ouessantská ovce – upravený

Shrnutí připomínek s autory

Barevná selekce

Autor: Lenka Benešová

Doporučení připouštět jen stejnou barvu je problematické, může vést k nežádoucím genetickým projevům (kapří hřbet, přerůstající paznehty). I při dlouhodobé barevné selekci se může narodit neočekávané zbarvení – genetika je nepředvídatelná.

Adam Gottwald: Diskuze o tom, kdy lze zvíře považovat za „ustálenou“ barevnou variantu při křížení různobarevných ovcí.

Markéta Bohunická: Navrhuje jasné uvedení vyřazování zvířat s barevnými fleky, zejména bílými ve vlně černých ovcí a černými u bílých.

Výška měření

Autor: Lenka Benešová

Měření výšky ve 3 letech je nevhodné – genetika se projeví do 12-24 měsíců, pozdější měření může zkreslit překrmování.

Adam Gottwald: Navrhuje měření jen při uchovnění nebo jen pro statistiku po uchovnění.

CPH (kontrolní plemenné hodnoty)

Autor: Lenka Benešová, Adam Gottwald

CPH je pro OU obtížně aplikovatelné – cílem není zvyšovat jatečnou hodnotu, což by mohlo ohrozit schopnost ovcí rodit bez problémů.

Zavedení CPH u OU nebylo projednáno, i když je v návrhu ŠP zmíněno.

Lenka Benešová: Možná překročení 200 bahnic vedlo k návrhu CPH, podobně jako u vřesových ovcí.

Exteriérové vady

Autor: Markéta Bohunická

Uvést, že vady jako atrofie varlat, rozštěpení šourku, špatné postavení rohů, výrazný předkus/podkus atd. vylučují zvíře z chovu.

Doplnit i vady jako rohy příliš utažené k hlavě (méně než 3 cm) a barevné fleky.

Počet bahnic pro plemenné berany

Autor: Markéta Bohunická, Lenka Benešová

Markéta Bohunická: Zachovat 5 bahnic pro OU i přes překročení 200 bahnic – plemeno má specifické využití a malá stáda.

Lenka Benešová: Limit 10 bahnic je pravidlo KU, překročení 200 bahnic znamená konec výjimky.

Technické opravy

Autor: Markéta Bohunická

Oprava Tabulky 2: Chybějící poznámka „2)“ u vlny, správně má být „1)“ u plodnosti.

Úprava čl. 7b: Selektce plemenných beranů (12-24 měsíců) a jehnic (5-12 měsíců).

Genomické plemenné hodnoty

Autor: Lenka Benešová

Požaduje vysvětlení pojmu genomické plemenné hodnoty a jejich použití.

Přechod na genomiku nebyl dostatečně projednán.

Další připomínky

Autor: Jitka Latečková

Rozpor mezi čl. 2 (věk pro zařazení do plemenitby) a čl. 7b (selektce 6-18 měsíců).

Jateční jehňata zůstávají kvůli dotacím, některé informace byly vypuštěny kvůli možným kontrolám.

SCHOK
SVAZ CHOVATELŮ OVCÍ A KOZ

Šlechtitelský

program plemene ouessantská ovce (OU)

Svaz chovatelů ovcí a koz z.s., IČO 63109859, se sídlem Chovatelů 500, 252 09 Hradištko (dále jen „SCHOK“), byl uznán rozhodnutím Ministerstva zemědělství ČR na základě § 5 zákona č. 154/2000 Sb. o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat a o změně některých souvisejících zákonů, v účinném znění, (dále jen „plemenářský zákon“), dne 13. 12. 2001 „Uznáním chovatelským sdružením pro chov ovcí“ plemene ovce ouessantská a zároveň byl pověřen vedením plemenné knihy (dále jen „PK“) chovaného na území České republiky, (dále jen „ČR“) a má právní postavení (status) plemenářského spolku dle Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/2012 o zootechnických a genealogických podmínkách pro plemenitbu čistokrevných plemenných zvířat, hybridních plemenných prasat a jejich zárodečných produktů v Unii, pro obchod s nimi a pro jejich vstup do Unie, v účinném znění, (dále jen jako „Nařízení o plemenných zvířatech“).

1. Úvod – cíle a postupy šlechtění ovcí, zeměpisná oblast

Šlechtitelský program je soubor systematických opatření, zásad a metodických postupů, kterými se SCHOK coby oprávněná osoba a plemenářský spolek, ostatní oprávněné osoby ve smyslu Nařízení o plemenných zvířatech a plemenářského zákona a jednotliví chovatelé řídí.

Tento šlechtitelský program je zaměřený na komplexní zlepšování genetických vloh tohoto plemene pro poskytování žádoucí užitkovosti, potažmo zlepšení ekonomické efektivity chovu v rámci určitého produkčního systému. V rámci ČR převažují pastevní produkční systémy založené na efektivním a trvale udržitelném využití trvalých travních porostů, s minimalizací pracovní náročnosti a vnějších vstupů do systému. Cílem je získat plemeno schopné dosahovat vysokou užitkovost v těchto podmínkách, odolné, s pevným zdravím a dobrou pastevní schopností.

Hlavním užitkovým zaměřením chovu plemene je produkce jatečných jehňat a produkce kvalitního plemenného materiálu. Plemenitba je dlouhodobě prováděna převážně na bázi čistokrevné plemenitby a bude zaměřena zejména na udržení genetické proměnlivosti v populaci a charakteristických exteriérových znaků plemene. V tomto ohledu jsou důležitými užitkovými vlastnostmi plodnost bahnic, růstová intenzita jehňat a mateřské schopnosti bahnic. Pro vybrané kontrolované užitkové vlastnosti jsou prováděny odhady plemenných hodnot, které jsou následně kombinovány v rámci selekčních indexů. Selekční indexy jsou založeny na ekonomických hodnotách jednotlivých užitkových vlastností a odrážejí chovné cíle plemene. Konstrukce selekčních indexů závisí na jejich užitkovém zaměření a na způsobu, jakým jsou využívány ve výrobním systému (čistokrevná plemenitba, hybridizace – otcovská nebo mateřská pozice).

Základním cílem šlechtitelské práce bude dosahování pozitivního genetického trendu v populaci vyjádřeného genetickou převahou zvířat z mladších ročníků nad staršími v hodnotách selekčních indexů (CPH). Změny ve tvaru selekčních indexů (chovných cílů) budou prováděny na základě změn situace na trhu s ovčími produkty či na základě požadavků chovatelů, a to po schválení Radou plemenných knih ovcí, coby orgánem SCHOK (dále jen „RPK“). Oblast, v níž se uplatňuje chovný cíl a šlechtitelský program zahrnuje celé území ČR.

2. Charakteristika plemene, plemenný standard

Zakrslé krátkoocasé severské plemeno s preferencí jedináčků. Tvrdé, odolné nenáročné plemeno pojmenované podle stejnojmenného francouzského ostrova blízko Bretaně. Tělesná stavba harmonická, anestrus výrazný, mateřské vlastnosti dobré. Bahnění a odchov jehňat je bezproblémový. Vlna jednotné barvy, sortimentu A-C (27–33 μ m). Barevné rázy černý (70 % populace), bílý a hnědý. Zbarvení po celém těle stejného odstínu. U bílé barvy je lehce rezavý podklad. Mírně klabonosá hlava je porostlá vlnou po spojnicí očí, uši malé. Berani mají velké spirálovité rohy rostoucí do stran, někdy mírají na krku hřívu. Ovce jsou bezrohé. Berani ve 3 letech mají přípustnou kohoutkovou výšku max. 49 cm, bahnice 46 cm. Živá hmotnost beranů 15-22 kg, bahnice 12- 16 kg.

Chovný cíl

Plodnost na obahněnou %	Odchov do 30 dnů %	Živá hmotnost v kg jehňat ve 100 dnech		Věk v měsících pro zařazení do plemenitby		Živá hmotnost v kg pro zařazení do plemenitby	
		beránci	jehničky	berani	jehnice	berani	Jehnice
100	100	11	9	12-24	5-12	16	10

3. Označování zvířat

Zvířata v testování (kontrola) užitečnosti (dále jen „KU“) budou prvotně označena nejpozději do 3 dnů po narození. Zvířata budou označena ušními známkami s evidenčními čísly přidělenými pověřenou osobou a evidovány v databázi ústřední evidence, ve smyslu plemenářského zákona nejpozději při zpracování reprodukce oprávněnou osobou (plemenářský zákon §7., odst. 2., 3.).

Lze upravit znění? OU mají 3 dny po narození malé uši na známku, označujeme nezaměnitelným způsobem např. páskou s číslem a označujeme známkou později. -vyhl. č 136/2004 Sb.

4. KU

KU provádí oprávněné osoby (plemenářský zákon § 2., § 3., § 7., odst. 2). Oprávněná osoba shromažďuje veškeré údaje a zajišťuje úkony na stádech ovcí – systém KU AC. Dle tohoto systému jsou chovy dle počtu zvířat rozděleny na AC1 (1-10 ks na stádě), AC2 (11-30 ks na stádě), AC3 (31-100 ks na stádě), AC4 (101 a více ks na stádě), sledované ukazatele KU jsou u všech typů stejné a jsou uvedeny níže. Oprávněná osoba nemůže tuto činnost vykonávat na vlastním chovu.

chovu. – odstranit.

4.1. Reprodukční vlastnosti

Údaje zjišťuje a eviduje po ukončení bahnění na základě chovatelské evidence oprávněná osoba, která tyto podklady následně předá ke zpracování SCHOK.

(Začátek období bahnění – chovatel oznámí oprávněné osobě do 10 dnů po začátku bahnění (a.-b.).

Ukončení hlavního období bahnění - chovatel oznámí oprávněné osobě do 10 dnů po skončení bahnění stáda, případně podle skupin (c.-ch)).

Eviduje se:

- číslo plemenice a její datum narození;
- číslo a číslo ústředního registru berana – plemeníka;
- datum porodu, počet živě a mrtvě narozených jehňat a pohlaví;
- snadnost porodu bez pomoci (1), nebo jen s minimální pomocí chovatele bez repozice plodu (2), porod s nutnou pomocí chovatele nebo veterinárního lékaře (3) - nepovinný údaj;
- zmetání;
- jalovost;
- identifikační čísla jehňat označených známkami ústřední evidence dle plemenářského zákona;
- počet odchovaných jehňat na vrh ve 30 dnech;
- úhyny jehňat podle pohlaví;
- datum vyřazení plemenice

4.2. Růstová schopnost

Údaje zjišťuje a eviduje oprávněná osoba, která je předá SCHOK po skončení jednotlivých dílčích činností.

- živá hmotnost jehňat ve 100 ± 30 dnech věku a stanoví se průměrný denní přírůstek;
 - živá hmotnost beranů při hodnocení před zařazením do plemenitby;
 - živá hmotnost jehnic při hodnocení před zařazením do plemenitby (nepovinný údaj);
- Hmotnost se stanoví s přesností na 0,1 kg a eviduje se včetně informace o termínu vážení.

4.3. Jatečná hodnota

Údaje zjišťuje a eviduje oprávněná osoba, která je předá SCHOK po skončení jednotlivých dílčích činností.

4.3.1. Polní test (nepovinný údaj) – slouží pro porovnání výkrmnosti a jatečné hodnoty skupin jehňat po vybraných otcích (kontrola dědičnosti) či vybraných kombinací křížení (testace hybridů). Provádí se podle metodiky schválené RPK. Skupiny potomstva jsou sestavovány s ohledem na četnost vrhu. Rozsah testace určí SCHOK. Výkrmnost se hodnotí na základě přírůstků skupiny minimálně 10 jehňat obou pohlaví po jednom plemeníkovi či jedné hybridní kombinace. Jatečná hodnota se stanoví na skupině 6 beránků, přičemž jsou sledovány: jatečná výtěžnost v %, subjektivní hodnocení zmasilosti a protučnělosti jatečně upravených těl (JUT) podle systému SEUROP, podíl kýty v JUT v %, podíl masa v kýtě v %, podíl ledvinového loje z hmotnosti JUT v % a plocha nejdelšího hrudního a bederního svalu za posledním žebrem v cm^2 .

4.3.2. Subjektivní hodnocení zmasilosti jehňat – kýty, hřbetu a plece – hodnotí se pomocí 5ti bodové stupnice ve věku 70-130 dní. Při posuzování se přihlíží ke „stupnici kondice“. Hodnocení se provádí tlakem plnou dlaní a přihlíží se ke hmatnosti trnových výběžků. Při hodnocení zmasilosti jehňat se posuzuje i osvalení vnější a vnitřní kýty.

Tabulka 1. Bodové hodnocení zmasilosti jehňat

1	2	3	4	5
Nežádoucí	Podprůměrné	Průměrné	Nadprůměrné	Vynikající
mělké osvalení,	osvalení plné,		osvalení plné,	osvalení výrazně zaoblené,
- trnové výběžky ostré a vystupující, - jednotlivé příčné výběžky ostré a hmatné	- trnové výběžky ostré a vystupující, - příčné výběžky lehce zaoblené a znatelné při větším tlaku	- trnové výběžky zaoblené a hmatné jen při silném tlaku, - příčné výběžky zcela skryté a hmatné jen při silném tlaku	- trnové výběžky hmatné jen při velmi silném tlaku, - příčné výběžky nehmatné	- výběžky obratlů nehmatné

Rozsah testace určí SCHOK.

5. Výpočty, přepočty a přidělování tříd

5.1. Výpočty

a) Ukazatelé reprodukce bahnic:

index plodnosti - jako podíl živě i mrtvě narozených jehňat k reprodukčnímu věku plemenice v letech;

index odchovu – jako podíl počtu jehňat odchovaných do věku 30 dní a 100 dnů k reprodukčnímu věku plemenice v letech. (*Reprodukční věk plemenice je její věk -1*);

b) Ukazatelé reprodukce stáda:
oplození – podíl plemenic obahněných nebo zmetaných z počtu plemenic zařazených do reprodukce v %;

plodnost – poměr počtu všech narozených jehňat k počtu obahněných plemenic v %;

intenzita – poměr počtu všech narozených jehňat k počtu plemenic zařazených do reprodukce v %;

odchov – podíl počtu jehňat odchovaných do 30 dne věku k počtu plemenic zařazených do reprodukce v %;

odchov ve 100 dnech - podíl počtu jehňat zvážených ve 100 ± 30 dnech věku k počtu plemenic zařazených do reprodukce v %.

5.2. Přepočty

a) *Hmotnost jehňat – provádí se přepočet na 100 dní věku*

$$H100 = (hm - hnar) / věk * 100 + hnar$$

Kde: *hm* – *hmotnost naměřená*

hnar - *hmotnost při narození (dosazená)*

věk – *věk jehněte v době vážení*

b1, b2, b3 - *regresní koeficienty závislosti ultrazvukových měření na věku v době vážení pro dané plemeno*

$$přír = (hm - hnar) / věk$$

5.3. Odhady plemenných hodnot pro jednotlivé užitkové vlastnosti

Plemenné hodnoty jsou odhadovány metodou BLUP Animal Model pro následující znaky: *hmotnost jehňat ve 100 dnech v kg (přímý genetický efekt i maternální genetický efekt), plodnost na obahněnou ovci. Plemenné hodnoty budou počítané touto metodou jen v případě, že populace matek ovcí bude mít dostatečný počet zvířat. V případě, že bude populace menší, bude plemenná hodnota zvířete stanovena dle těchto kritérií:*

Tabulka 2. Počet bodů za posuzované vlastnosti

Plemeno OU ukazatel	Hodnocení				
	plodnost	vlastní užitkovost	vlna	osvalení	exteriér
hodnocení – body	1 – 5	-	2)	0 – 5	0 – 5
koeficient významnosti	6	-	2)	3	8
maximální počet bodů	30	-	15	15	40
Poznámky:					
1) Plodnost se hodnotí podle 5.3.1.					
2) 					

5.3.1. Hodnocení plodnosti se stanoví podle početnosti vrhu, z kterého pocházejí rodiče a hodnocený jedinec takto:

otec - jedináček 1 bodů, z vícečetného vrhu 0 bod

matka - jedináček 1 bodů, z vícečetného vrhu 0 bod

potomek - jedináček 3 body, z vícečetného vrhu 1 bod

Součtem bodů rodičů a potomka se získá 1 až 5 bodů, celkový počet bodů se určí podle koeficientu v tabulce 2.

5.4. Zveřejňování výsledků užitkovosti

Výsledky užitkovosti zvířat pro dílčí užitkové vlastnosti jsou zveřejňovány v katalogích pro nákupní trhy plemenných beranů a na webových stránkách Českomoravské společnosti chovatelů, a.s. (pověřená osoba §23c., plemenářského zákona „ČMSCH“) a webových stránkách SCHOK - www.schok.cz. Výsledky mají k dispozici rovněž jednotlivé oprávněné osoby, takže je mohou použít pro výběr zvířat do plemenitby či sestavování přípařovacích plánů.

Termíny předávání výsledků užitkovosti oprávněným osobám budou každoročně vyhlášovány RPK.

5.5. Předávání záznamů uznanému chovatelskému sdružení - SCHOK

Termín uzávěrky pro výpočet výsledných tříd pro podzimní nákupní trhy je stanoven do 15. 8. Roční uzávěrka KU je do 15. 2. následujícího roku.

6. Hodnocení plemenných zvířat

6.1. Třída za zevnějšek

Třída za zevnějšek je plemenným beránkům přidělována během klasifikace na přehlídkách (nákupních trzích), jehnicím během bonitace před zařazením do plemenitby.

Hodnocení zevnějšku plemenných beranů probíhá na určených přehlídkách (klasifikačních trzích), nebo ve stájích chovatelů. Hodnocení zevnějšku u beranů provádí schválený hodnotitel SCHOK, u ovcí a jehnic oprávněná osoba. Hodnocené zvíře se srovnává s vytýčeným chovným cílem a standardem daného plemene. Na základě součtu bodů za posuzované vlastnosti se stanoví výsledná třída hodnoceného zvířete (VT).

Výsledky hodnocení jsou zaznamenávány do klasifikačních katalogů nebo protokolů. Za exteriérovou vadu se považuje zejména atrofie varlat u beranů, rozštěpení šourku u beranů více jak 3 cm, zánět předkožky, výrazná disproporce tělesné stavby, slabý tělesný vývin, vyšší kohoutková výška, poruchy stavby kostry, předkus, podkus, výskyt rohů u jehnic a bahnic, bezrohost u beranů, velmi měkké spěnky, úplná nebo částečná slepota, vchlípené víčko.

Protest proti výsledku hodnocení zvířete lze podat u hodnotitele ihned po skončení klasifikace. Nedojde-li po opakovaném hodnocení ke shodě, je možné se do 14 dnů po skončení klasifikačního trhu písemně odvolat k RPK.

Hodnocení zvířat lze provádět nejdříve ve věku 5 měsíců u jehnic a 12 měsíců u beranů. Minimální hmotnost zvířat pro dané plemeno stanovuje začátkem každého roku RPK. Zvířata po převzetí na přehlídku budou zvážena na kalibrované váze, čímž se zaručí nejvyšší možná míra objektivnosti.

U OU se měří výška kalibrovaným měřidlem – nemělo by se doplnit?

Chovatel, který na přehlídce předvádí svá zvířata, smí přehlídku opustit až po jejím oficiálním ukončení, pro případné podání protestu proti hodnocení svých zvířat.

U každého zvířete se subjektivně hodnotí:

- a) plemenný a užitkový typ, celkový vývin a tělesná stavba
- b) hlava a krk
- c) trup
- d) končetiny
- e) pohlavní orgány, tvarové vlastnosti vemene
- f) pohlavní výraz
- g) vlna
- h) připravenost zvířete na hodnocení

Posuzované zvíře se srovnává s vytýčeným chovným cílem a standardem plemene. Posouzení se musí provádět na rovném, pevném podkladě z dostatečné vzdálenosti (okolo 3 m) a to jak v klidu, tak i v pohybu.

Součástí hodnocení zevnějšku je lineární popis plemenných beranů, schválený RPK v aktuálním znění. Hodnocení zevnějšku bude zapsáno lineárním popisem a uloženo na doklad o výsledku výběru plemeníka, všechny posuzované znaky se popisují pětibodovou stupnicí.

Tabulka 3: Lineární popis zevnějšku beranů

Hodnocení	1	2	3	4	5
Tělesný rámec	velmi malý	malý	odpovídající	velký	velmi velký
Osvalení	velmi slabé	slabší	odpovídající	nadprůměrné	vysoce nadprůměrné
Rohatost	bezrohý	odrohovaný	rohovité výrůstky	malé rohy	velké rohy
Hřbet	velmi měkký	měkký	rovný	kapří	výrazně kapří
Hrudník	velmi úzký	úzký	odpovídající	široký	velmi široký
Zád'	velmi úzká	úzká	odpovídající	široká	velmi široká
Sklon zádi	výrazně sražená	sražená	mírně skloněná	téměř rovná	rovná
Hrudní končetiny postoj	výrazně do X	do X	rovné	sudovitý	výrazně sudovitý
Hrudní končetiny spěnky	velmi měkké	měkké	korektní	strmé	velmi strmé
Pánevní končetiny postoj	výrazně do X	do X	rovný	sudovitý	výrazně sudovitý
Úhel hlezenního kloubu	velmi šavlovitý	šavlovitý	pravidelný	strmý	velmi strmý
Pánevní končetiny spěnky	velmi měkké	měkké	korektní	strmé	velmi strmé
Hodnocení vlny	atypická	podprůměrná	odpovídající	nadprůměrná	vynikající

Všechny hodnocené vlastnosti se posuzují s přihlédnutím k věku a fenotypu hodnoceného jedince.

Posuzované znaky:

1. Tělesný rámec – je podmíněn raností, věkem, úrovní odchovu, zdravotním stavem a u mladších kategorií, případně též četností vrhu. Při posuzování je třeba přihlížet i k délce vlny.

Hodnocení výšky v kohoutku: u beranů a bahnic je stanovena výška v kohoutku pro první životní zvířata, dokud zvířata rostou.

pro první zvířata i hodnocení výšky v kohoutku, u beranů a bahnic je prováděna ve stanoveném období a výška v kohoutku nesmí překročit vždy uvedené hodnoty

V dokončeném daném roce života nesmí zvíře překročit maximální povolenou výšku:

beran		jehnice, bahnice
5. měsíců věku	neviduje se	do 43 cm
12. měsíců věku	do 46 cm	do 44 cm
24. měsíců věku	do 48 cm	do 45 cm

5. měsíců věku – do 43 cm do 46 cm do 45 cm

2. Osvalení – kromě genetických faktorů je závislé zvláště na chovatelských podmínkách, odchovu a výživě. Při posuzování se přihlíží ke „stupnici kondice“.

Hodnocení se provádí tlakem plnou dlaní a přihlíží se ke hmatnosti trnových výběžků. Při hodnocení osvalení se posuzuje i osvalení vnější a vnitřní kýty.

3. Rohatost – výskyt rohů je nepřipustný (vyřazovací vada) u bahnic a jehnic, bezrohost u beranů

4. Hřbet – požaduje se hřbet pevný, rovný a přiměřeně široký, dobře osvalený

5. Hrudník – žádá se prostorný, hluboký hrudník

6. Zád' – široká, osvalená

7. Sklon zádi – nežádoucí je sražená a úzká zád'

8. Hrudní končetiny - postoj – korektní postoj

9. Hrudní končetiny - spěnky – pevné spěnky, přiměřeně dlouhé

10. Pánevní končetiny postoj – korektní postoj pánevních končetin

11. Úhel hlezenního kloubu – správný postoj

12. Pánevní končetiny – spěnky - spěnky pevné

13. Hodnocení vlny – posuzuje se sortiment, délka vlny, množství vlny (hustota) a charakter vlny

Vynikající vlna - 15 bodů – má odpovídající sortiment, vynikající množství a délku, je bez defektů.

Nadprůměrná vlna - 11-14 bodů – má odpovídající sortiment, delší vlnu, nadprůměrné množství, ne zcela vyrovnaný charakter

Odpovídající vlna – 7-10 bodů – má odchylku o jeden sortiment od plemenného standardu a průměrnou délkou a množstvím, nevyrovnaný charakter.

Podprůměrná vlna - 3-6 bodů – má odchylku o dva sortimenty od plemenného standardu, podprůměrné množství a délku a výskyt dalších vad.

Atypická vlna – 1-2 body – s nepřijatelným výskytem vad (vyřazovací vada).

6.2. Výsledná třída (VT)

CPH je přidělena na základě přidělených bodů (dle tabulky 2.). Počet bodů odpovídá přidělené třídě za hodnocení (tabulka 4.).

U nově dovezených plemenných beranů a ovcí se hodnotí plemenná zvířata stejně.

Tabulka 4: Systém přidělení tříd za hodnocení zvířete

Třída hodnocení	Body
ER	90 – 100
EA	75 – 89
EB	60 - 74
I	45 – 59
II	30 – 44
Vyřazen	<30

Bude odstraněno

6.3. Odolnost proti scrapie

Podmínkou předvedení berana na klasifikačním trhu a jeho oklasifikování před zařazením do plemenitby nebo zařazení bahnice jako potencionální matky plemenných beranů je provedení genotypizace na scrapie. Do chovu budou zařazováni berani skupin R1 a R2, případně R3, pokud jsou nositeli alely ARQ. Potencionální plemenní berani skupin R4 a R5 (nositelé alely VRQ nebudou do chovu zařazováni). Nově zařazované potencionální matky plemenných beranů nesmí být nositelkami alely VRQ. Pro zvyšování odolnosti ovcí proti onemocnění scrapie jsou v chovech s KU ovcí prováděny zdravotní zkoušky dle platné Metodiky povinné kontroly zdraví zvířat a nařízené specifické profylaxe nálezů, včetně provedení testu genotypování na scrapie. Výsledky genotypizace jsou evidovány v PK.

7. Selektce

Selektce bude zaměřena na zlepšení a stabilizaci plodnosti a odchovu jehňat, zlepšení jejich jatečné kvality z důvodu jejich lepší realizovatelnosti na současném trhu.

Selektce obvykle probíhá ve třech základních stupních:

a) selektce jehňat při 100-denním vážení – základní selekční stupeň;

b) selektce plemenných beranů a bonitace jehnic (6 - 18 měsíců věku);

c) selektce ve skupině plemenných zvířat (po celý reprodukční život zvířete) – výběr matek beranů, záměrné sestavování rodičovských párů, brakování z důvodu užitkovosti apod.

Selektci provádí chovatel ve spolupráci s oprávněnou osobou s využitím údajů z KU a odhadů PH zvířat. Při klasifikaci plemenných beránků je selekční rozhodnutí v kompetenci hodnotitele.

7. Selektční program a stanovení genomické plemenné hodnoty včetně ověřování původu

Selektce bude zaměřena na zlepšení a stabilizaci plodnosti a odchovu jehňat, zlepšení jejich jatečné kvality z důvodu jejich lepší realizovatelnosti na současném trhu.

Selektce obvykle probíhá ve třech základních stupních:

a) selekce jehňat při 100-denním vážení – základní selekční stupeň;

b) selekce plemenných beranů a bonitace jehnic 6 - 18 měsíční věku

1) selekce plemenných beranů (12 až 24 měsíční věku) a plemenných jehnic (12 - 18 měsíční věku) zby
2) jehny v soulade s tabulkou (12)

c) selekce ve skupině plemenných zvířat (po celý reprodukční život zvířete) – výběr matek beranů, záměrné sestavování rodičovských párů, brakování z důvodu užitkovosti apod.

Selekci provádí chovatel ve spolupráci s oprávněnou osobou s využitím údajů z KU a odhadů PH zvířat. Při klasifikaci plemenných beránků je selekční rozhodnutí v kompetenci hodnotitele.

Pro budoucí výpočet odhadu PH bude zařazení genomické selekce na základě zjištěné genomické plemenné hodnoty a DNA panelu pro ověření původu sledovaných zvířat, díky které dojde ke zkrácení generačního intervalu a zvýšení genetického zisku. Cílem je nejen zvýšení užitkovosti, ale také zlepšení exteriéru, zdravotního stavu sledovaných zvířat a zpřesnění původu sledovaných zvířat.

Bude odstraněno

8. Matky a otcové plemenných beranů

Podmínky pro výběr potencionálních matek a otců beranů každoročně schvaluje začátkem roku RPK. Matky beranů: musí být zapsány do hlavního oddílu plemenné knihy („H“) a musí mít podíl krve 100 % daného plemene, musí být chovány ve stádě s minimálním počtem 10 bahnic plemene zapsaných v H oddílu PK, nepochází ze stáda pozitivního na Maedi-Visnu s výjimkou produkce beranů do vlastního chovu. Otcové beranů: musí být zapsáni do H oddílu PK – bod 6.2.1.2. Řádu PK a mají přiděleno číslo ústředního registru berana – plemeníka).

8. Předávání dat SCHOK, pracoviště PK

Program KU se zjišťuje na třech úrovních činnosti:

- chovatel;
- oprávněná osoba;
- uznané chovatelské sdružení (PK).

9. Matky plemenných beranů

Za matky plemenných beranů mohou být vybrány jen ty ovce, které splnily stanovená kritéria uznaného chovatelského sdružení, která pro každý chovatelský rok určuje RPK. Matka musí být zapsaná v H1 oddíle PK - bod 6.3.2. Řádu PK a nepochází ze stáda pozitivního na Maedi-Visnu s výjimkou produkce beranů do vlastního chovu.

10. Otcové plemenných beranů

Za otce plemenných beranů mohou být vybráni pouze ti berani, kteří splnili stanovená kritéria uznaného chovatelského sdružení, která pro každý chovatelský rok určuje RPK (zápis do H1 oddílu PK – bod 6.2.1. Řádu PK a mají přiděleno číslo ústředního registru berana – plemeníka).

11. Sledování příbuznosti

Pro účely odhadu PH se u zvířat v KU zaznamenává číslo otce, číslo matky, plemeno a datum narození. Příbuzenská plemenitba pro čistokrevná plemenná zvířata vzhledem k rizikům, která může její využití přinést, není doporučena.

12. Rodokmeny - zootechnická osvědčení zvířat, potvrzení o původu

Evidenčním dokladem zvířete je zootechnické osvědčení (dále jen „ZO“), podle Prováděcího nařízení komise EU 2017/717, kterým se stanoví prováděcí pravidla k Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/1012 a ve znění Nařízení komise (EU) 2020/602, pokud jde o vzory zootechnických osvědčení pro plemenná zvířata a jejich zárodečné produkty, nebo Potvrzení o původu zvířete (dále jen „POP“ - zákon §11).

ZO nebo POP na čistokrevná plemenná zvířata vystavuje a potvrzuje na základě údajů vedených v PK SCHOK nejpozději do 30 dnů po obdržení žádosti od chovatele a na tiskopise schváleném RPK (bod 9. Řádu PK). Vzory ZO a POP jsou přílohou tohoto šlechtitelského programu.

13. Šlechtitelské chovy ovcí

Hodnocení a uznávání šlechtitelských chovů ovcí (dále jen „ŠCH“) náleží dle plemenářského zákona SCHOK a je stanovené v „Metodice pro uznávání a rušení ŠCH“, která je nedílnou součástí tohoto šlechtitelského programu.

14. Využití umělé inseminace

Šlechtitelský pokrok do budoucna předpokládá využití umělé inseminace, případně dalších biotechnologických metod (embryotransferu).

15. Účast chovatelů na výstavách

Součástí šlechtitelské činnosti je dobrovolná účast chovatelů se svými zvířaty na celostátních a regionálních výstavách. Výstavy a přehlídky ovcí jsou veřejnou příležitostí prezentace úrovně šlechtitelské práce chovu, plemene a výsledků KU.

16. Zdravotní stav

Podmínkou zapojení chovů do KU je pravidelné provádění kontroly zdraví zvířat základního stáda v souladu s metodikou kontroly zdraví zvířat vyhlášenou každoročně SVS MZe ČR.

17. Kontrolní činnost

Průběh realizace ŠP a jeho efektivnost je každoročně vyhodnocován na RPK, která navrhuje Spolku případná opatření.

Změny ve složení selekčního indexu budou prováděny na základě požadavků chovatelů, a to po schválení RPK. SCHOK předkládá roční zprávu o realizaci ŠP a tuto zprávu po schválení RPK zveřejňuje.

Odpovědná organizace je SCHOK – vedení PK, zápisy do PK, výběry zvířat do plemenitby.

Spolupracující organizace je ČMSCH – výpočty CPH, RCPH, kontrolní systém „Inspektor“.

18. Přejícná ustanovení

Průběžně zjišťované výsledky genomické plemenné hodnoty budou postupně vyhodnocované a po dosažení potřebného množství odebraných a vyhodnocených vzorků se plánuje přechod od konvenčních k genomickým plemenným hodnotám. Genomická analýza umožní současně ověřovat původ všech genomovaných zvířat, což povede ke zpřesnění selekce a zvýšení genetického zisku.

19. Závěrečná ustanovení

Šlechtitelský program se bude postupně rozvíjet, zdokonalovat a přizpůsobovat nově vznikajícím podmínkám v ČR.

Při realizaci tohoto šlechtitelského programu bude respektována zásada rovnosti zúčastněných chovatelů.

Šlechtitelský program byl projednán na jednání RPK dne ...2025, a projednán a schválen na jednání Spolkové rady SCHOK dne2025.

Ing. Tomáš Janoš, Ph.D.
místopředseda RPK ovcí

Ing. Richard Konrád
předseda předsednictva SCHOK

Přílohy šlechtitelského programu:

1. Metodika provádění ultrazvukových měření zmasilosti a protučnělosti jehňat.
2. Metodika uznávání šlechtitelských chovů ovcí (ŠCH).
3. Zootechnické osvědčení, Potvrzení o původu.